

TOIMINTAKERTOMUS

2024

Tilikausi 1.1.–31.12.2024

Toimintakertomus 2024

Sisältö

1 Säätiön toiminnan tarkoitus	2
2 Toiminta vuonna 2024	2
2.1 Säätiön tuottamat palvelut.....	2
2.1.1 Asumispalvelut nuorille ja opiskelijoille	2
2.1.2 Koulutukset.....	2
2.2 Kehittämisen- ja tutkimustoiminta	3
2.2.1 Nuoret ja työelämä -toiminta	4
2.2.2 Mukana muutoksissa -hanke	5
2.2.3 Polku monimuotoiseen työelämään -hanke	9
2.2.4 My inclusion -hanke	12
2.2.5 Toimijuus ja sosioekonomiset erot kuntoutukseen hakeutumisessa -tutkimushanke (KUHA).....	12
2.3 Viestintä ja tapahtumat.....	12
2.4 Verkostot ja vaikuttaminen	13
3 Hallitus.....	13
4 Toimitilat.....	13
5 Henkilöstö ja työhyvinvointi.....	14
6 Lahjoitusvarojen käyttö ja apurahatoiminta.....	14
7 Tiedot tilikauden olennaisista tapahtumista.....	14

1 Säätiön toiminnan tarkoitus

Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiön (Vamlas) tehtävänä on sääntöjensä mukaisesti tukea pitkäaikaissairaita ja vammaisia lapsia ja nuoria sekä heidän perheitään kehittämällä palveluita ja tukitoimia, jotka edistävät lapsen ja nuoren tasavertaista osallisuutta yhteiskunnassa. Säätiön tavoitteena on, että vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten ja nuorten oikeudet yhdenvertaiseen lapsuuteen, kouluun, opiskeluun ja itsenäistymisen myötä yhteiskunnalliseen osallisuuteen sekä työelämään siirtymiseen toteutuvat. Tavoitteiden saavuttamiseksi säätiössä tuotetaan palveluita ja vaikutetaan: verkostot, vaikuttamistyö, asumis- ja koulutuspalvelut sekä kehittämis- ja tutkimustoiminta tukevat toisiaan.

Säätiö hallinnoi neljää omakatteista rahastoa, joista maksettavilla apurahoilla tuetaan vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten harrastuksia, koulutusta, kansainvälistymistä ja työllistymistä. Lisäksi apurahoilla hankitaan sellaisia apuvälineitä, joihin ei muuten ole saatavilla tukea. Lahjoitusvaroilla tuetaan lapsia ja nuoria edellä mainituissa käyttötarkoituksissa ja toisaalta mahdollisestaan säätiön perustoimintaa. Kerätyillä varoilla toteutetaan myös tapahtumia.

2 Toiminta vuonna 2024

2.1 Säätiön tuottamat palvelut

Säätiön keskeisiä palveluita olivat kehittämishankkeet, asumispalvelut sekä koulutukset. Toimintavuonna asumispalveluiden kannattavuus heikkeni aiempaan vuoteen nähden, koska täyttöaste oli pienempi. Koulutuspalveluiden tavoitteena on ollut moninaisuuden edistäminen työelämässä, ja niihin kuuluvat vakiintuneesti työn muokkausta käsittelevät Ratko-, IMBA- ja Melba-koulutukset sekä erikseen tilattavat koulutukset. Lisäksi koulutuksia pidetään osana hanketoimintaa.

2.1.1 Asumispalvelut nuorille ja opiskelijoille

Vamlas tuotti vammaispalvelulain mukaista asumispalvelua vaikeavammaisille opiskelijoille heidän opintojensa ajaksi jälleenvuokraamalla Helsingin opiskelija-asuntosäätiön (HOAS) kiinteistössä ympärivuorokautista palveluasumista 21 asuntoon Helsingin Lauttasaassa. Opiskelijat asuivat asunnossaan itsenäisesti säätiön henkilökunnan avustamana, palvelun tilaajan ollessa kaupunki tai hyvinvointialue. Asumispalveluiden käyttöaste oli toimintavuonna kohtalainen: 19-21/21. Aukastilanne heikkeni hieman edellisestä vuodesta. Samoin henkilöstötilanteessa tapahtui negatiivista kehitystä, koska kesätyöntekijöiden saatavuudessa oli haasteita. Tarvittaessa käytettiin vuokratyövoimaa lomakausilla tai sairaslomien aikana. Tarve tälle kasvoi edellisvuoteen nähden. Edellä mainitut seikat vaikuttivat toiminnan taloudelliseen kannattavuuteen, ja tuloslaskelma jäi tältä osin alijäämäiseksi.

Ostopalveluita hankkiville tahoille tehtiin puitesopimuksen mukaiset hinnankorotusesitykset ja käyntiin tarvittaessa neuvottelut. Tältä osin kaikkiin korotuksiin ei saatu hyväksyntää. Vuoden 2024 aikana osallistuttiin Helsingin kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen kilpailutuksiin, joihin molempiin saatiin puitesopimukset. Vuoden 2024 lopulla neuvoteltiin Validia Oy:n kanssa liiketoimintakaupasta, jossa Vamlasin asumispalvelut siirtyivät lopulta Validialle 2.1.2025. Samalla asumispalveluiden 17 vakituista työntekijää siirtyivät vanhoina työntekijöinä Validia Oy:n palvelukseen.

2.1.2 Koulutukset

Tarve osatyökykyisten ja vammaisten työllisyyttä parantaville keinoille Suomessa on merkittävä. Vamlas keskittyi koulutuksiin liittyvissä palveluissaan erityisesti vammaisten nuorten työllistymistä mahdollistavien ratkaisujen edistämiseen ja aiheeseen liittyvän osaamisen lisäämiseen.

Vakiintuneita koulutuksiamme ovat työn vaativuuden arviointia ja työn muokkausta käsittelevät Ratko-, IMBA- ja Melba-koulutukset. Vamlasin kehittämä Ratko tarjoaa keinoja työn analysoimiseen, järjestämiseen ja muotoiluun. IMBA- ja Melba-arviointimenetelmät on tarkoitettu työtehtävän vaativuuden ja työnhakijan taitojen arviointiin ja niiden vertailuun. Lisäksi on järjestetty tilauskoulutuksia sekä koulutuksellisia seminaareja ja webinaareja.

Koulutuksiin kuuluvat niin paikan päällä kuin etänä toteutetut koulutustilaisuudet, mutta myös osa webinaareista ja luennoista on ollut luonteeltaan koulutuksellisia. Vamlas jatkoi koulutusyhteistyötä TYÖNAIKA Oy:n kanssa Ratko-, IMBA- ja Melba-koulutusten osalta. Koulutuksia ovat pitäneet säätiön asiantuntijat oman päätehtävänsä ohessa tai osana sitä. Koulutusten ja koulutuksellisten puheenvuorojen lukumäärä ja osallistujamäärät kasvoivat selvästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Koulutustemme asiakkaita olivat mm. kuntien työllisyyspalvelut ja valtion TE-palvelut, muut säätiöt ja yhdistykset sekä niissä toteutettavat julkisen rahoituksen hankkeet, yritykset, oppilaitokset, ELY-keskukset sekä muut valtionhallinnon toimijat, eläkeyhtiöt, hyvinvointialueet ja kunnat. Koulutuksista saatu palaute on ollut hyvää.

Koulutusten ja puheenvuorojen lukumäärät ja osallistujat vuonna 2024 (sisältäen hankkeiden toimintaan kuuluvat tilaisuudet):

Koulutus	Lukumäärä	Osallistujat
IMBA- ja Melba-koulutukset	3	9
Kartoita-tunnista-työllistä -koulutus (TE-palvelujen ja kuntakokeilun asiantuntijat)	1	30
Ratko-koulutukset ja -työpajat	8	70
Täydennyskoulutus (AMK)	3	20
Luennot, webinaarit ja seminaaripuheenvuorot	30	1107
YHTEENSÄ	45	1236

2.2 Kehittämisen- ja tutkimustoiminta

Vamlasin strategisena tavoitteena on pyrkiä vaikuttamaan vammaisten lasten ja nuorten toimintaympäristöihin ja sitä kautta parantamaan heidän asemaansa yhteiskunnassa. Keskeinen keino tämän tavoitteen edistämiseksi on tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttaminen sekä asiantuntija- ja yhteistyöroolissa toimiminen muiden toteuttamissa hankkeissa. STEA-rahoituksissa tapahtuneet muutokset vaikeuttivat uusien hankerahoitusten hakemista vuonna 2024. Vuoden aikana valmisteltiin yhtä uutta ESR+-rahoitteista hanketta.

Vuonna 2024 olivat voimassa seuraavat rahoituspäätökset (ilman siirtomäärärahoja):

- STEA-rahoitteinen Nuoret ja työelämä -toiminta (Ak - kohdennettu toiminta-avustus). Rahoitus vuodelle 2024: 175.000 €
- STEA-rahoitteinen Mukana muutoksissa - Vammaisjärjestöjen lapsi- ja perhetyön vahvistaminen verkostorakenteessa 2023–24 -hanke yhdessä TATU ry:n kanssa (C-hankeavustus). Rahoitus vuodelle 2024: 116 593 €, josta TATU ry:lle siirtyvä osuus yhteensä 80 477 €.
- ESR+-rahoitteinen hanke Polku monimuotoiseen työelämään 2023–25, yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Rahoitus vuosille 2023–25: 187 830 €.
- Rehabilitation Internationalin (RI Global) rahoittama RIFI ry:n, Vamlasin ja Abilixen My Inclusion -hanke, rahoitus vuosille 2023–24: noin 18 500 €.

- KELA:n rahoittama Kuntoutusvalmius ja toimijuus (KUHA) -hanke, yhteistyössä Kuntoutussäätiön kanssa, myönnettiin vuosille 2022–24: 160 000 €.

2.2.1 Nuoret ja työelämä -toiminta

Nuoret ja työelämä -toiminta jatkui STEA:n kohdennetulla toiminta-avustuksella. Toiminnossa työskenteli kaksi päätoimista työntekijää. Tavoitteena on auttaa työnantajia huomioimaan vammaiset nuoret potentiaalisina työnhakijoina ja työntekijöinä sekä muokkaamaan työelämää kaikille saavutettavaksi. Vammaisten nuorten työelämään siirtymisen lisäämiseksi ja ensimmäisten työkokemusten mahdollistamiseksi on edistetty yhteistyötä työnantajien ja työllisyystoimijoiden sekä oppilaitoksien ja muiden kanssa. Kolmanneksi vammaisia nuoria on rohkaistu hakemaan töitä ja työllistymistä on tuettu, jotta he saavat kokemuksia työelämässä toimimisesta.

Yhteistyö muiden nuorten toimintaa järjestävien järjestöjen kanssa oli tärkeä osa toimintaamme samoin kuin Vamlasin oma Nuoret vaikuttajat -toiminta. Nuorten toimintaan sisältyi vaikuttamisviestintää, nuorten kokempuhuoneita ammattilaisille sekä koulutusta nuorille itselleen. Tavoitimme kaikissa eri toiminnoissa yhteensä 321 vammaista, pitkäaikaissairasta tai neurokirjon nuorta. Nuorten vaikuttajien ydinryhmän toimintaan osallistui 8 nuorta. Nuoret suunnittelivat ja toteuttivat vaikuttamisviestintää sekä toimivat kokemuskouluttajina ja kokemustiedon välittäjinä. He tuottivat yhteensä 16 IG-julkaisua, jotka tavoittivat kaiken kaikkiaan 12 455 henkilöä Vamlasin Instagramissa, joka on nuorten pääasiallinen vaikuttamiskanava.

Vaikuttamisviestintä jakautui nuorten vaikuttajien itsenäisesti suunnittelemiin ja toteuttamiin kampanjoihin sekä vammaisjärjestöjen nuorisoyhteistyöverkoston yhteiseen vaikuttamisviestintään. Lisäksi haastoimme EU-vaalien alla kokeneita meppejä kertomaan, miksi vammaisten nuorten kannattaisi käyttää äänensä myös EU-vaaleissa. Kampanja oli temaattinen jatkumo 2023 julkaistulle Onks välii? -podcast-sarjalle. Kahdeksan konkarimepin terveiset tavoittivat yhteensä 4618 IG-tiliä, joista valtaosa oli muita kuin Vamlasin seuraajia.

Vammaisjärjestöjen nuorisoyhteistyöverkosto VNY:n yhteinen vaikuttamisviestintä yhdistyi 2024 Vamlasin TATU ry:n, Invalidiliiton ja Kuurojen liiton yhteiseen koulutuskokonaisuuteen yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta kiinnostuneille nuorille. Siihen osallistui yhteensä 46 nuorta.

Vaikuttamiskoulutuksen lisäksi järjestimme kaksiosaisen Luova CV-työpajan Ammattiopisto Livessä opiskeleville nuorille. Työpajoihin osallistui 9 nuorta. Työpajan fasilitoi sarjakuvataiteilija Noora Västinen, ja se toteutettiin yhteistyössä Tyttöjen talon Ensijaisesta tyttö -hankkeen kanssa. Jatkamme pajoja Valteri-koulun kanssa 2025.

Nuoret kokemustoimijoina ja -asiantuntijoina

Nuoret ja työelämä -toiminnan piirissä olevat nuoret osallistuivat kokemustoimijoina seitsemään eri tilaisuuteen tai koulutukseen ja tavoittivat 207 nuorten kanssa toimivaa ammattilaista tai muuta toimijaa.

Alkuvuodesta 17 eri vammaisjärjestöjen nuorta vieraili eduskunnassa osana vaikuttamiskoulutuskokonaisuutta. Nuoret kertoivat ajatuksiaan yhdenvertaisesta opiskelu- ja työelämästä, osallisuudesta sekä hallitusohjelman leikkausten vaikutuksista vammaisiin nuoriin kymmenelle kansanedustajalle sekä liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Bergqvistille.

Vamlasin nuoret vaikuttajat tuottivat kokemustietoa mm. Lahden Ohjaamon ja TE-palveluiden nuorten tiimille autismikirjon nuorten huomioimisesta palveluissa sekä toivat vammaisten nuorten näkökulmia esille erilaisissa paneelikeskusteluissa, Työelämäfoorumissa ja Työmaailman parannusviikolla.

Yhteistyö verkostojen kanssa

Vammaisfoorumin työllisyysryhmän lisäksi teimme yhteistyötä Suomen nuorisovaltuustojen liitto ry:n, Allianssin ja Vammaisjärjestöjen nuorisoyhteistyöverkoston kanssa. Verkostossa toimii aktiivisesti kymmenkunta vammaisjärjestöjen nuorisotyöstä vastaavaa työntekijää tai vapaaehtoista. Säätiö on edustanut myös 2024 vammaisia nuoria opetusministeriön Kohti nuorten hyvinvointialueita -hankkeen sparrausryhmässä sekä Ensisijaisesti tyttö -hankkeen ohjausryhmässä.

Työelämätoiminta

Toiminnossa jatkettiin yhteistyötä työnantajien kanssa. Mukana olivat mm. Linnanmäki, HYY, SOL, Barona ja Oikotie työpaikat -palvelu.

Tavoitimme 2024 aikana verkostojen lisäksi yhteensä 279 työnantajaa ja niiden edustajaa. Vuoden aikana pidimme Ratko-työpajan ja 4 monimuotoisuuskoulutusta työnantajille.

Teimme työnantajille suunnattua koulutusyhteistyötä erityisesti Vates-säätiön, Kehitysvammaliiton sekä Ammattiopisto Liven kanssa.

Suurin työnantajille suunnattu tapahtuma oli kolmipäiväinen Työmaailman parannusviikko -webinaarisarja, joka järjestettiin yhteistyössä Vates-säätiön ja Kehitysvammaliiton kanssa. Webinaarisarjan teemana oli laadukas perehdytys ja työyhteisön inklusio.

Marraskuussa järjestimme Muovataan yhdessä tulevaisuuden työelämää -seminaarin, joka oli samalla Ratko-menetelmän 10-vuotisjuhla. Juhlavuoden aikana teimme myös kyselyn menetelmän käyttäjäkokemuksista ja jatkoimme sen pohjalta kehittämistyötä Pohjois-Karjalan Työn ratkojat -verkoston kanssa. Verkostossa on mukana menetelmäkoulutuksen käyneitä ammattioppilaitosten, järjestöjen, hyvinvointialueen ja yritysten edustajia.

Oulun seudun työelämätoimijoiden yhteistyöverkosto toimii edelleen vahvasti. Tapaamisissa on jaettu alueen ajankohtaisia asioita, tietoa ja vertaistukea. Verkoston kautta osallistuimme Ammattiopisto Luovin valtakunnalliselle työelämäviikolle, jossa pidimme opiskelijoille puheenvuoron kesätöiden hakemisesta. Alkuvuodesta julkaisimme myös yhteistyössä toteutettua videon Ammattiopisto Luovin Telma-opinnoista ja sen työelämäpoluista.

Oppilaitosyhteistyö

Pidimme puheenvuoron vaikuttamisesta Ammattiopisto Spesian opiskelijoille opiston tasa-arvopäivänä. Puheenvuoro nauhoitettiin, ja sitä tullaan käyttämään Spesiassa myös opetusmateriaalina.

Tuusulan Veso-päivillä tavoitimme kaiken kaikkiaan 106 opetusalan ammattilaista. Toiminnan tuottamia Eka duuni -oppaita ja opetuksen tueksi koottua materiaalipakettia jaettiin runsaasti, mikä on jatkossa hyvä ottaa huomioon myös materiaalien markkinoinnissa.

2.2.2 Mukana muutoksissa -hanke

Huhtikuussa 2023 käynnistyi STEA:n hankeavustuksella Mukana muutoksissa -hanke, jossa työskenteli yksi kokoaikainen työntekijä Vamlasilla ja osa-aikainen työntekijä TATU ry:ssä. Vuonna 2024 toteutettiin aktiivista hanketoimintaa hankekumppaneiden ja verkostojen kanssa. Toteuttajakumppani TATU ry:n kanssa toteutettiin kaikki hankkeen toiminnot.

Hankkeen tavoitteiden mukainen toiminta vahvistaa yhteistyötä ja pyrkii luomaan uudenlaista yhteistyön tekemisen tapaa järjestöjen ja julkisen sektorin kanssa, sekä nostaa vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja neuromonimuotoisten lasten, nuorten ja heidän perheidensä näkökulmat ja kokemukset palveluista ja osallisuudesta esille ja päätöksenteon tueksi. Laajana tavoitteena on vammaisten lasten ja perheiden yhdenvertaisuuden edistäminen ja kuntoutus.

Keskeiset kumppanit hankkeessa olivat toteuttajakumppanina TATU ry ja aiesopimuksin Valtakunnallinen lasten ja nuorten kuntoutus VLK ry, Näkövammaiset lapset ry, Synskadade barn rf, Leijonaemot ry, Vammaisperheyhdistys Jaatinen, Vantaan kaupunki ja Pohjois-Savon hyvinvointialue. Lisäksi aktiivista yhteistyötä tehtiin Kuopion kaupungin, Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ry:n, Pohjois-Savon Omaishoitajat ry:n ja Mannerheimin lastensuojeluliiton keskustoimiston kanssa, sekä Ohjaus- ja oppimiskeskus Valterin kanssa. Verkostoyhteistyössä keskeinen kumppani oli Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön! -toiminta.

Hankkeen toimintoina toteutettiin vuonna 2024 yhteensä 11 työpajaa, jossa erityislapsiperheet ja nuoret olivat yhteiskehittämisessä mukana. Yhteiskehittämisen työpajat toteutuivat perheiden kanssa Vantaan kaupungin ja nuorten kanssa Kuopion kaupungin kanssa yhteistoimintana. Ammattilaisten yhteistyötä vahvistavana yhteistoimintana Pohjois-Savossa järjestettiin työpaja ja Aamukahvitilaisuus.

Lisäksi järjestettiin Vantaalla yksi seminaari 24.10.2024 ja lastensuojelupäivillä yksi alaseminaari 8.10.2024, joka toteutui yhteistyössä Suomen Kasper ry:n kanssa. Puheenvuoroja toteutui edellisten lisäksi neljässä tapahtumassa 2.3.2024 Veso-päivät, 23.5.2024 Lastenkulttuurin kevätpäivät, 11.12.2024 Kaikki mukaan -seminaari, ja 16.12.2024 Laurea-kuntoutusohjaajien webinaari.

Järjestöjen ja julkisen sektorin verkostotoimintaa vahvistavia kehittämisfoorumeita järjestettiin kolme, joista kaksi alueellisesti Pohjois-Savossa ja yksi valtakunnallisesti.

Hankkeen yhteistoiminta, työpajat ja foorumit tavoittivat yhteistyöhön ja kehittämiseen 33 järjestöä, 14 hyvinvointialueen edustajaa, 7 kunnan tai kaupungin edustajaa, 9 koulun tai oppilaitoksen edustajaa, sekä 5 muuta viranomaista tai yritystä.

Hankkeen järjestämien seminaarien ja tapahtumissa pidettyjen puheenvuorojen kautta tavoitettiin 247 ammattilaista ja asiantuntijaa.

Yhteiskehittämisen työpajat tavoittivat 10 perhettä ja 6 nuorta. Lisäksi Taidekarusellityöpajat ja aistisatuhetket tavoittivat edellisten lisäksi osallistujiksi 17 perhettä ja kaksi varhaiskasvatuksen lapsiryhmää. Vammaisia lapsia tavoitettiin yhteistyössä Valteri-koululla järjestetyissä projektipäivissä 44.

Osatoimintoina ja yhteistyössä hanke osallistui Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön! -toiminnassa järjestettyyn yhteiskehittämiseen teemaryhmään, jossa tavoitettiin neljässä tapaamisessa 20 eri organisaatiota ja asiantuntijaa.

Toimintakokonaisuudet

Syksyllä 2023 Pohjois-Savossa alkanut yhteiskehittämisen prosessi jatkui keväällä 2024 yhteistyössä hyvinvointialueen vammaispalvelun ja lapsiperhejärjestöjen kanssa. Keväällä järjestetyssä työpajassa muotoiltiin alueella kokeiltava yhteistyön tekemisen tapa, jona järjestettiin koulutuksellinen monialainen Aamukahvit-tilaisuus. Yhteistoiminnan myötä ammattilaisten tieto alueen eri ammattiryhmien mahdollisuuksista tukea erityislapsiperheitä vahvistui. Yhdyspintoja ylittävä yhteistyö nostettiin aktiiviseen keskusteluun alueen perhekeskuskehittämisessä, jossa hyvinvointialue näki tärkeäksi järjestöjen roolin ja vammaispalvelun näkökulman huomioimisen.

Vantaan kaupungin lastenkulttuurikeskuksen kanssa aloitettu yhteiskehittämisen prosessi jatkui luovana jatkumona, jossa kehitettiin viestintää, toimintavälineitä ja toiminnan ohjausta. Taidetyöpajoja järjestettiin kevään 2024 aikana erityislapsiperheille suunnattuna toimintana yhdessä hankekumppaneiden ja Vantaan kaupungin kanssa. Taidetyöpajoissa syvennettiin erityislapsiperheiden näkemysten ja kokemusten keräämistä, joiden pohjalta kaupunki edelleen kehitti toimintaansa syksyille sekä laajensi erityislapsille suunnattua toimintaa muihin lastenkulttuurikeskuksiin. Syksyllä Taidetyöpajat toteutuivat kaupungin omana toimintana, ja hanke

toimi kohderyhmän tavoittamisessa viestinnällisenä tukena. Merkittävä muutos on, että hanketoiminnan myötä erityislapsiperheet ovat löytäneet avoimen lastenkulttuurin toiminnan ja järjestetyt taidetyöpajat ovat olleet kysytyjä. Yhteiskehittämisen tuotoksista ja hyvistä toimintatavoista suunniteltiin tuotettavaksi flyer-muotoinen käsiopas taideohjaajille ja harrastusten ohjaajille erityisryhmien tarpeiden huomioimiseksi.

Syksyllä 2023 käynnistetty yhteistyö Vantaan lastenkirjastotoimen kanssa tuotti kokeilun moniaistisista satuhetkistä, joiden sisältöjä tuotettiin yhteistyössä Näkövammaiset lapset ry:n ja HUMAK:n tulkkiopiskelijoiden kanssa. Satuhetkiä toteutui huhtikuun lukuviikolla neljä, joista kaksi suunnattiin varhaiskasvatuksen erityisryhmille ja kaksi avoimina tapahtumina perheille. Asiantuntijoiden yhteistyönä tuotettiin Sata erilaista elämää -kirjalistat, jotka nostavat esille kirjallisuutta erilaisuudesta. Kirjalistat toimivat apuvälineenä kirjastolaisille, kasvatuksen ja koulutuksen ammattilaisille sekä perheille. Sata erilaista elämää -kirjalistat julkaistiin lukuviikolla ja samalla järjestettiin sosiaalisen median kampanja. Kirjalistat ovat olleet kysytyjä tapahtumissa ja kaupungilta saadun palautteen mukaan myös muut varhaiskasvatuksen erityisryhmät ovat löytäneet kirjaston järjestämiin satuhetkiin.

Vantaan lastenkulttuurin ja kirjaston kanssa tehtyä yhteistyötä sekä kokemuksia nostettiin esille yhteistyössä järjestetyssä Osallisuuden äänet, Erityislapsiperheet muokkaamassa kaupunkikulttuuria -seminaarissa, joka kokosi ammattilaisten laajapohjaisen joukon tiedon äärelle, kuulemaan hankekokemuksia sekä kokeilemaan itse kulttuuria. Tilaisuudessa oli mukana erityislapsiperheiden ääni hankkeessa kerättyjen viestien muodossa, joihin ammattilaiset saivat vastata päivässä opitun ja kokemuksensa pohjalta. Ammattilaisten vastaukset vietiin tiedoksi ja palautettiin erityislasten vanhempien vertaisryhmään, jonka osallistujat ovat olleet mukana yhteiskehittämisessä. Vanhemmilta saatu palaute kuvasi yhteiskehittämisen ja perheiden asiantuntijuuden merkitystä osana palveluiden saavutettavuuden kehittämistä.

Perhekeskuskehittämisessä jatkettiin syksyllä 2023 alkanutta yhteistyötä Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön! -toiminnan kanssa. Hankekoordinaattorit osallistuivat Perheet keskiöön! -toiminnan verkostossa Kaikkien perheiden paikka, kohtaamispaikkatoiminnan vertaisarviointityökalun päivittämiseen. Päivittämisprosessin teemaryhmissä tuotettiin alustukset saavutettavuuden ja esteettömyyden teemoista sekä osallistuttiin pienryhmien fasilitointiin. Lisäksi työkaluun tuotettiin tietopohjaa saavutettavuuden, esteettömyyden, yhdenvertaisuuden tai erityislapsiperheiden näkökulmista. Yhteistyöhön kytkeytyi opinnäytetyöyhteistyö (Laurea), jonka tuloksina saatiin esille erityislapsiperheiden kokemuksia avoimeen kohtaamispaikkatoimintaan ohjaamisesta. Päivitetyssä työkalussa näkyy vahvemmin sisältöinä erityislapsiperheiden osallistumista tukevat saavutettavuuden osa-alueet sekä esteettömyyden ja yhdenvertaisuuden huomioiminen. Työkalun laajentuessa valtakunnallisesti käyttöön, kiinnittää se huomiota erityislapsiperheiden tarpeisiin ja saavutettavuuteen kohtaamispaikkatoiminnan laatuna.

Verkostoyhteistyössä tunnistettiin myös tarve vapaaehtoisten perhekahvilaohjaajien osaamisen vahvistamiseksi, jotta erilaisilla perheillä olisi mahdollisuus osallistua toimintaan helpommin omassa lähiympäristössä. Hankeyhteistyössä suunniteltiin Mannerheimin lastensuojeluliiton MLL:n perhekahvilaohjaajan verkkokurssin sisältöjen uudistaminen siten, että perhekahvilaohjaajien osaaminen ja valmiudet kohdata erilaisuutta vahvistuvat. Kurssin sisältöön tuotiin tietoa erityislapsiperheistä (Perheen palvelupolku ja Minua kuullaan -reppu) sekä erityislapsiperheen vanhemman kokemus perhekahvilasta kävijänä ja vapaaehtoisena ohjaajana (Leijonaemot ry). Tuotoksena syntyi MLL:n verkkokurssin uudistettu sisältö, joka tukee vapaaehtoisten tietoisuutta ja osaamista kohdata erilaisia perheitä.

Kuopion kaupungin Lapsiystävällinen kunta -työn kanssa toteutettiin yhteiskehittämisen prosessi, joihin TATU ry:n kehittäjänuoret ja Vamlasin vaikuttajanuoret osallistuivat asiantuntijoina. Kyseessä oli Kuopiossa kehitettävän hyvinvointitiedon keräämisen työkalun (lomakkeen)

kehittäminen testaamalla lomaketta itsenäisesti tai työpajoissa. Kaikkiaan testauksen työpajoja järjestettiin kolme. Nuorten havainnot ja kommentit kyselyn käytettävyydestä, teknisistä ominaisuuksista ja sisällöistä koostettiin raportiksi, joka toimitettiin Kuopion kaupungin Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorille ja hyvinvointikoordinaattorille. Raportissa nostettiin esille nuorilähtöisiä näkökulmia ja huomioita sekä toimintamahdollisuuksiin ja hyvinvointiin liittyviä esteitä ja mahdollisuuksia. Kuopion kaupunki teki kyselyyn muutoksia nuorten antaman palautteen perusteella ja antoi muutoksista palautteen. Palautteessa kiitettiin nuoria, kuvattiin tehdyt muutokset, sekä perusteltiin ne seikat, joiden perusteella muutoksia ei tehty. Palautteen jälkeen nuoret kutsuttiin yhteiseen keskustelu- ja arviointitilaisuuteen Teamsissa. Nuoren kuvaamana prosessi oli merkityksellinen, opettavainen ja toimijuutta vahvistava. Kyseessä oli dialoginen yhteiskehittämisen prosessi, jossa nuoret nähtiin yhtenä asiantuntijajoukkona. Kun nuoria kutsuttiin mukaan toimintaan, he saivat heti alussa tiedon siitä mistä yhteiskehittämisessä on kyse ja siitä, että he saavat myös palautteen oman toimintansa vaikutuksesta. Yhteiskehittämisen prosessi nosti esille järjestöyhteistyössä mahdollistuvan ja erityisnuorten osallisuutta tukevan toiminnan. Itse valmis kysely nostaa käytössä ollessaan paremmin esille nuorten äänen ja tarpeet alueella.

Vaikuttaminen, verkostoyhteistyö ja viestintä

Vammaisjärjestöjen ja kohderyhmien näkökulmia nostettiin esille sidosryhmäyhteistyössä ja osallistamalla Vantaa-Keravan hyvinvointialueen kulttuurihyvinvoinnin suunnitelman valmistelua pohjaavaan sidosryhmäkyselyyn, työpajaan ja suunnitelman kommentointiin. Lisäksi osallistuttiin Vantaan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -työn sidosryhmäkyselyyn ja työskentelyyn Fountain park -alustalla.

Osallistuttiin oikeusministeriön kutsumana kansallinen demokratia -ohjelman työpajaan, jossa teemana oli haavoittuvien lapsiryhmien kuuleminen ja osallisuus. Nostettiin esille erityisryhmien kuulemisen edellytyksiä ja tarpeita, sekä ehdotettiin rakenteiden ja käytäntöjen kehittämistä.

Lisäksi on vastattu kuntien ja hyvinvointialueiden asiantuntijoiden ja valmistelevien virkahenkilöiden konsultaatiopyyntöihin, kun kyse on ollut erityisryhmiä koskevista osallisuuden, osallistumismahdollisuuksien ja niiden vaikutusten arvioinnin kysymyksistä.

Vaikuttamisviestinnässä on nostettu esille erityislapsiperheiden näkemyksiä ja kokemuksia osallisuudesta sekä palveluista ja niiden kehittämisestä.

Hankkeessa on yhteiskirjoitettu kaksi artikkelia. Lastenkulttuuri kuuluu kaikille -artikkeli Vantaan asukaslehdessä sekä perheiden kanssa tuotettu Päättäjä kuule meitä! -blogi TATU ry:n verkkosivulla. Lisäksi tarjottiin Helsingin Sanomiin kaksi mielipidekirjoitusta, jotka eivät menestyneet. Tuotettiin kaksi sosiaalisen median viestintäkampanjaa tietoisuuden lisäämiseksi vammaisten lapsen oikeuksista. Sata erilaista elämää! -kampanja lukuviikolla huhtikuussa 2024 ja Oikeus nauttia tarinoista -kampanja Lapsen oikeuksien viikolla joulukuussa 2024. Viestintäkampanjat toteutuivat yhteistyössä TATU ry:n, Näkövammaiset lapset ry:n, Vantaan kirjastojen, Vammaisperheyhdistys Jaatisen ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa. Valterikoulun oppilaiden kanssa toteutettiin marraskuussa posterityöskentely, joka toimi sosiaalisen median aineistona tuoden vammaisten lasten äänen ja mielipiteet esille. Koulun palautteen mukaan työskentely nosti esille lasten kokemusmaailman ja toi näkyväksi lukuisat erilaiset mielipiteet lukemisesta.

Loppuvuodesta hankeyhteistyön ja yhteistoiminnan prosesseista sovittiin tehtäväksi kolme yhteiskirjoitusta yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton, Lastensuojelun keskusliiton ja Kuopion kaupungin kanssa. Lisäksi sovittiin puheenvuoro Vantaa-Keravan ja Keusoten hyvinvointialueiden perhesosiaalityön asiantuntijoille yhteistyössä Suomen Kasper ry:n kanssa.

Hankeen toimintojen yhteydessä tavoitettiin kuusi päättäjää tai keskeistä johtajaa julkiselta sektorilta, mukaan lukien luottamushenkilöitä sekä kuntien johtavia viranhaltijoita. Loppuvuodesta valmistauduttiin Perhekeskus tutuksi -päättäjätapaamisiin, sekä Saavutettavampi harrastus -pyöreän pöydän keskusteluun.

Erityislasten ja heidän perheidensä kysymyksiä on nostettu aktiivisesti esille erilaisissa tapahtumissa, työpajoissa ja koulutuksissa, yhteensä 12 eri tilaisuudessa. Keskusteluihin osallistuttiin muun muassa yleisökysymyksin Harrastamisen Suomen mallia kehittämässä – tuloksia ja uusia mahdollisuuksia -seminaarissa sekä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen järjestämässä Yhdessä tekemisen voima -seminaarissa. Lisäksi osallistuttiin Educa-messuille, jossa verkostoiduttiin Valteri-koulun kanssa.

Lapsiperhetyössä verkostoissa toimiminen on ollut keskeistä. Mukana muutoksissa -hankkeesta on osallistuttu 17 eri verkostoon, joista osa on valtakunnallisia verkostoja, osa alueellisia. Verkostojen keskusteluissa on nostettu esille näkemyksiä erityislapsien ja heidän perheidensä näkökulmista.

Pohjois-Savossa TATU ry koordinoi hanketyönä alueellista Mukana-verkostoa ja KYS-vertaistuki-iltamien verkostoa. Molempien verkostojen osalta toteutettiin kehittämisfoorumit sekä kehittämistyöskentelyä verkostojen tavoitteiden, toimintatapojen ja koordinoinnin selkiyttämiseksi. KYS-vertaistuki-iltamille luotiin toimintaa tukeva vuosikello ja rakenne.

Valtakunnallisen Mukana-verkoston osalta jatkettiin syksyllä 2023 alkanutta kehittämisprosessia, jossa toteutettiin verkoston kehittämisfoorumi verkoston tavoitteiden, toimintatapojen ja koordinoinnin kehittämiseksi. Verkoston kehittämistyöskentelyn johdosta verkostoa koordinoidaan nykyisin leveämmin hartein ja yhteistyössä Vamlasin ja Tukiliiton Malike -toiminnan kanssa. Valtakunnallinen Mukana-verkosto on herättänyt uudistuessaan kiinnostusta ja vahvistanut laajapohjaisuuttaan julkisen sektorin ja oppilaitosten toimijoilla.

Hanketoiminnan aikana toteutui katsaus vammaisjärjestöjen lapsiperhetyön verkostojen moninaisuuteen, joka esiteltiin Valtakunnallisen Mukana-verkoston kehittämisfoorumissa keväällä.

2.2.3 Polku monimuotoiseen työelämään -hanke

Polku monimuotoiseen työelämään on Metropolian ja Vamlasin yhteisesti toteuttama hanke, jonka tavoitteena on vahvistaa Metropolian monimuotoista toimintakulttuuria sekä vahvistaa oppimisympäristön ja opetuksen inklusiivisuutta ja yhdenvertaisuutta. Hankkeella on kolme pääkohderyhmää: sote-alalle haluavat toisen asteen opiskelijat, Metropolian nykyiset sote-alan opiskelijat ja sote-alan työnantajat. Lisäksi hanke on luvannut tarjota yhteiskehittämistä ja koulutuksia opetus- ja ohjaushenkilöstölle. Vamlasilta hankkeesta työskentelee kaksi työntekijää. Työelämäasiantuntija ja projektikoordinaattori on kokoaikainen ja tutkijan/asiantuntijan työaika vuonna 2024 oli 20 %. Hankkeen muut työntekijät työskentelevät Metropoliasissa. Hankkeen asiantuntija vaihtui syksyllä tutkijan siirtyessä muihin tehtäviin. Tehtävään saatiin nopeasti esteettömyyden, saavutettavuuden ja Design for all -palvelumuotoilun asiantuntija. Lisäksi hankkeesta toimi syksyn 2024 aikana yhteisöpedagogi-harjoittelija, joka osallistui hankkeen toteutukseen ja suunnitteluun työelämäasiantuntijan osa-aikaisena työparina.

Hanke alkoi 1.9.2023. Hankkeen ainoan kokonaisen toimintavuoden aikana edistettiin hankkeen kaikkia tavoitteita.

Kohderyhmät ja toiminta kohderyhmittäin

Metropolian opiskelijat

Hanke toteutti Metropolia Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille suunnatun kyselytutkimuksen 18.3.-21.4.2024. Suomenkieliseen kyselyyn saatiin 207 vastausta ja

englanninkieliseen 20 vastausta. Kyselytutkimuksella (alkukartoituskysely) haluttiin selvittää yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden toteutumista ja haasteita opiskelijoiden näkökulmasta. Kyselyn kysymykset muotoiltiin niin, että ne olivat yhteneväisiä muiden monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta kartoittavien kyselyiden kanssa. Kyselyn perusteella hanke sai hyvät tiedot nykyisestä tilanteesta. Opiskelijoiden vastausten perusteella voitiin arvioida, että Myllypuron esteettömyys koettiin suurelta osin hyväksi. Opiskelijat nostivat avovastauksissa esiin toiveen siitä, että opettajat saisivat lisäkoulutusta yksilöllisistä opetusjärjestelyistä ja oppimisen haasteista. Haastavana opiskelijat pitivät työelämän mahdollisuuksia ottaa vastaan toimintarajoitteisia opiskelijoita.

Metropolian opiskelijoita osallistettiin hankkeen tavoitteiden ja teemojen pohdintaan myös osana opiskelijoiden innovaatioprojektiopintoja. Tammikuussa alkaneissa Minnoissa viisi ryhmää lähti etsimään ratkaisuja hankkeen antaman Monimuotoinen sote-ala -haastekuvauksen pohjalta. Toinen Minno-projekti aloitettiin elokuussa opiskelijoiden kanssa, jolloin pyysimme opiskelijoita pohtimaan minkälaista sosiaalista, psyykkistä, fyysistä ja kognitiivista työkykyä eri sote-alan ammateissa ja työtehtävissä vaaditaan, mikä on vähimmäisvaatimus, ja minkälaisen työkyvyn haasteiden kohdalla voidaan joustaa ja työtehtäviä muokata. Loppuvuodesta ideoitiin vielä kolmas innovaatiotehtävä Metropolian kansainvälisille sote-alan opiskelijoille innostavan DEI-verkkokurssin sisällöistä.

Opiskelijoiden mielenterveysviikolla huhtikuussa Polku monimuotoiseen työelämään -hanke järjesti 11.4.2024 avoimen työpajan, jossa oli mahdollista tavata ja keskustella hankkeen asiantuntijoiden sekä erityisopettajan kanssa ja samalla mahdollisuus vapaamuotoiseen kanssakäymiseen Mun polku -kassien tuunaamisen parissa. Erityisesti Metropolian kansainväliset opiskelijat kiittelivät tapahtumaa ja toivoivat myös jatkossa vastaavia vapaamuotoisia tapaamisia. Hankkeen pisteelle osallistui noin 80 opiskelijaa.

Lisäksi opiskelijoita ja työelämän edustajia tavattiin muissa tapahtumissa, kuten Mahdollisuuksien maisemia -tapahtumassa, joka oli Kulttuurihyvinvoinnin osaamiskeskittymän järjestämä tapahtuma Myllypuron kampuksella lokakuun alussa. Hanke mahdollisti 4 työpajaa, jotka toimintaterapeuttiopiskelijat toteuttivat. Tavoitteena oli kehittää sotealalle luovia ratkaisuja ja käytänteitä, jotka mahdollistavat erilaisella toimintakyvyllä osallistumisen työelämään. Yhteensä 4 työpajan noin 71 osallistujaa olivat opiskelijoita ja työelämän edustajia.

Hankkeeseen tehdään useita opinnäytetöitä, joiden ideointiin ja ohjaukseen hanke on osallistunut aktiivisesti.

Hanke tavoitti vuoden 2024 aikana satoja sote-alan opiskelijoita, mutta varsinaisiksi hankkeen osallistujiksi saimme noin 40 opiskelijaa.

Toisen asteen sote-alasta kiinnostuneet opiskelijat

Hanke on kontaktoinut toisen asteen oppilaitoksia, esim. Helsingin kielilukion, Stadin ammattiopiston ja erityisammattiopisto Liven. Tavoitteena on saada sote-alan jatko-opinnoista kiinnostuneita opiskelijoita hakemaan ja aloittamaan Metropoliaassa. Hankkeessa pyritään myös tavoittamaan ne nuoret, joilla on toimintarajoitteita ja/tai yksilöllisen tuen tarpeita. Vuoden 2024 aikana läheistä yhteistyötä tehtiin Liven kanssa. Liven sote-alojen opettajat olivat ensin tutustumassa Metropoliaan. Hanke vieraili ja tutustui Liven opiskelijoihin keväällä. Saimme paljon lisätietoa erityistä tukea työelämässä tarvitsevien opiskelijoiden tarpeista ja toiveista ammattikorkeakouluopintojen suhteen. Liven opiskelijat ja opettajat vierailivat yhdessä Metropoliaassa loppuvuodesta, jolloin hanke kertoi heille opiskelusta sote-aloilla ja esitteli

kampusta. Mukana oli vaihtelevasti noin 5-10 opiskelijaa ja noin 5 opettajaa. Näistä opiskelijoista hankkeen täysiä osallistujia on noin 5.

Stadin ammattiopiston kanssa käytiin keskusteluja, ja heillä oli kiinnostusta, mutta ei resursseja lähteä mukaan syvemmin hankkeeseen. Hanke osallistui moniin lukiolaisille järjestettyihin Metropolian esittelytilaisuuksiin vuoden aikana. Teetimme hankkeessa tehdyn kyselyn lukiolaisille sote-alojen kiinnostavuudesta ja niistä tekijöistä, jotka vetävät tai työntävät kohti korkeakouluopintoja. Saimme yhteensä 89 vastausta.

Työnantajayhteistyö

Hankkeessa päätettiin aloittaa työnantajien tapaaminen järjestämällä sote-alan harjoitteluita ohjaaville ammattilaisille osaamisaluekohteiset tapaamiset. Tapaamisten tavoitteena oli saada tämänhetkistä tietoa harjoitteluiden onnistumisesta ja ohjaajien kohtaamista haasteista, sekä niistä isoista ja pienistä ratkaisuista, joita harjoitteluiden aikana tehdään jokaisen opiskelijan onnistumisen eteen. Tapaamisissa oli alustus aiheeseen ja sen jälkeen työpajatyöskentelyä, jossa tietoa kerättiin. Tapahtumia järjestettiin kolme, ja niihin osallistui yhteensä **64** harjoitteluiden ohjaajaa.

Lisäksi työnantajia tavattiin ja kontaktoitiin erilaisissa tapahtumissa, kuten Mahdollisuuksien maisemissa ja sote-alojen järjestämässä rekrytointitapahtumassa. Hanke päätti pitää vuoden 2025 keväällä webinaarisarjan pohjautuen työnantajien tarpeisiin.

Metropolian opettajat ja henkilökunta

Hanke järjesti yhdeksän tilaisuutta Metropolian sote-alan opettajille ja muulle henkilökunnalle, nopeista esittelyistä pidempiin työpajoihin. Yhteensä näihin tilaisuuksiin osallistui **238** henkilöä. Lisäksi loppuvuodesta toteutettiin opettajille suunnattu Saavutettavan opetuksen ratkaisuja -niminen kolmiosainen webinaarisarja teemoilla Yksilölliset opetusjärjestelyt Metropoliasa, Saavutettava verkkoympäristö, ja Esteetön oppimisympäristö. Yhteensä näihin koulutuksiin osallistui noin **90** opettajaa.

Verkostoyhteistyö, koulutukset ja tapahtumat

Hanke verkostoitui tiiviisti Metropoliasa olevien erilaisten opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtivien toimijoiden kanssa niin, että henkilökunnalle suunnitellut koulutukset ja tapahtumat oli mietitty laajemman verkoston kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehtiin HR:n ja opiskelijahyvinvointiryhmän sekä jatkuvan oppimisen yksikön kanssa. Hanke osallistui Moninainen Metropolia -podcast-jakson nauhoitukseen jatkuvan oppimisen johtajan Heidi Ronnun haastattelemana moninaisesta toimintakyvystä ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta työelämässä.

Hanke osallistui valtakunnalliseen Nuorten työelämäfoorumi 2024 -tapahtumaan, jonka koordinoi ELY-keskus. Tapahtuman tavoitteena oli kerätä laajasti tietoa nuorten ja nuorten aikuisten työelämäkokemuksista päättäjien tueksi. Hanke järjesti yhdessä Vamlasin harjoittelijan kanssa kaksi etätyöpajaa nuorille, joissa keskustelun ja tiedonkeruun tukena oli tapahtumaa varten kehitetty Seppo-pelialusta. Hanke osallistui myös itse tapahtumaan messupöydällä ja hankkeen työelämäasiantuntija fasilitoi pyöreämpöydän keskustelua.

Hanke osallistui Täsmätyökykyisten rekrytointimessut- tapahtumaan 19.3. Hanke osallistui messutapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen osana verkostoyhteistyötä. Lisäksi työelämäasiantuntija osallistui tervetuliaispuheeseen ja kirjoitti ohjelman, joka näytettiin tilaisuudessa. Yle teki tilaisuudesta jutun. Paikalla noin 70 ammattilaista ja työnhakijaa.

Hankkeen vastaava lehtori oli mukana järjestämässä Metropolian sote-alan rekrymessuja, joilla oli noin 50 työnantajan edustajaa. Hankekumppani Remmi oy:n toiminnanjohtaja Mika Mustakallio piti puheenvuoron täsmätyökykyisten rekrytoinnista ja Remmin mallista.

Lisäksi hanke piti puheenvuoron opiskelijoille Luovin valtakunnallisilla työelämäpäivillä. Hanke teki syvempää yhteistyötä Treeni-hankkeen kanssa, joka on Laurean ja HUMAKin yhteinen kehittämishanke, vetämällä työn muotoilun Ratko-työpajan SOL-yhtiöiden HR-tiimille avustavan HR-tehtävän muotoilemiseksi. Hanke piti yhdessä Vamlasin viestintäsuunnittelijan kanssa puheenvuoron vammaisten nuorten työelämähaasteista Suomessa Diversityhub-etätaapahtumassa, joka on kansainvälinen ESR-hanke. Hankkeen kumppani Vates-säätiö pyysi hanketta kirjoittamaan verkkojulkaisuunsa blogin hankkeen tähänastista havainnoista. Lisäksi hankkeen työntekijät ovat osallistuneet moniin webinaareihin ja tapahtumiin, joissa hanketta on esitelty ja kerrottu sen tavoitteista. Hankkeen tavoitteita on pidetty erittäin tärkeinä kaikissa kohderyhmissä ja yhteistyöverkostoissa.

2.2.4 My inclusion -hanke

RI Globalin rahoittama My Inclusion -hanke jatkui vuonna 2024. Projektin tarkoituksena on kehittää työkaluja ja koulutusta inklusiota koskevan tietämyksen lisäämiseksi. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä vammaisten osallistamisesta sekä työkalujen käyttöä osallisuuden toteuttamiseksi käytännössä. Vamlas tuotti syksyn aikana aiheeseen liittyviä videoita, joissa esiintyvät nuoret ja ammattilaiset. Nämä julkaistiin alkuvuonna.

2.2.5 Toimijuus ja sosioekonomiset erot kuntoutukseen hakeutumisessa -tutkimushanke (KUHA)

Toimijuus ja sosioekonomiset erot kuntoutukseen hakeutumisessa -tutkimushanketta jatkettiin pienimuotoisesti vuoden 2024 aikana, ja se päättyi keväällä. Hanke toteutettiin yhteistyössä Kuntoutussäätiön kanssa, rahoittajana toimi Kela. Tulokset raportoitiin toimintavuoden aikana.

2.3 Viestintä ja tapahtumat

Viestinnällä tuettiin Vamlasin hankkeiden, projektien, toiminnan ja tavoitteiden näkyvyyttä verkossa, somekanavilla ja säätiön sisällä. Viestinnässä painotettiin edelleen vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja neurovähemmistöön kuuluvien lasten ja nuorten yhteiskunnallista näkyviin ja kuuluviin tuomista. Tärkeimpiä viestintäteemoja olivat ihmisoikeudet, monimuotoisempi työelämä, yhdenvertaisemmat opiskelumahdollisuudet sekä lasten ja nuorten yhteiskunnallista osallisuutta edistävä vaikuttaminen.

Artikkeleita julkaistiin Vamlasin sivuilla yhteensä 27 ja blogeja 6. Instagram-tili jatkui nuorille suunnattuun sisältöön keskittyvänä sekä nuorten omia tuotoksia julkaisevana kanavana, mutta kanavalla annettiin näkyvyyttä myös Mukana muutoksissa -hankkeen yhteistyötoiminnalle Vantaan kaupungin Lastenkulttuurikeskus Pyykkituvan kanssa. LinkedIn-tili säilyi työelämäaiheisiin, koulutuksiin ja yritys yhteistyöhön keskittyvänä kanavana. Facebook- ja X-tilit pysyivät sisällöltään yleisluontoisempina ja muita järjestöjä tavoittelevina. X-tilin lopettamisesta tai ainakin sen aktiivisen käyttämisen vähentämisestä on keskusteltu kehittämissyksikössä, vedoten X-alustan problemaattiseen maineeseen ja arvopohjaan.

Vamlasin julkaisemat artikkelit ja blogit tavoittivat yhteensä 27 752 tiliä ja reaktioita niihin eri kanavilla kertyi yhteensä 2 781. Tämän lisäksi Instagramissa julkaistiin 89 julkaisua, joilla tavoitettiin yhteensä 45 041 tiliä, ja joihin kertyi yhteensä 3 126 reaktiota.

Youtube-kanavalla julkaistiin vuoden 2024 aikana 25 videota, jotka saivat yhteensä 2177 katselukertaa, ja jotka tavoittivat muiden somekanavien kautta yhteensä 3801 tiliä. Seuraajia Vamlasilla oli vuoden lopussa Facebookissa 2 804, Instagramissa 2 420, LinkedInissä 891, X:ssä 1 728 ja Youtubessa 1 760.

Vamlas aloitti myös uuden Uutiskirjeen julkaisun toukokuussa 2024. Uutiskirje ehti ilmestyä kolme kertaa vuonna 2024, ja sillä on 138 tilaajaa. Uutiskirjeen avausprosentit olivat 38-51% välillä.

Joulupukkisäätiön, Tuusulan kunnan Mikkolan koulun ja Mahdollisuus lapselle ry:n kanssa toteutettiin Pop up Joulutapahtuma. Tapahtumassa kokeiltiin vammaisten ja erityisen tuen oppilaiden tavoittamista jalkautuen lasten omaan arkiympäristöön. Yhteistyössä kouluhenkilöstön kanssa suunniteltiin tapahtuman kulku ja valmistautuminen sekä ohjelmallinen sisältö joulumuistamisiin. Pop up Joulutapahtumassa tavoitettiin Pop-luokkien, pienluokkien ja autismiluokkien oppilaita arviolta 50 yhteensä seitsemässä opetusryhmässä. Tuusulan kunta tuotti Joulutapahtumasta videon Tuusulan Youtube-kanavalle. Tapahtumasta kirjoitettiin blogi Vamlasin verkkosivuille.

2.4 Verkostot ja vaikuttaminen

Vaikuttamistoiminnassa ja verkostoyhteistyössä on keskitytty vammaisten lasten ja nuorten oikeuksien vahvistamiseen sekä oppimisessa että varhaiskasvatuksessa. Lisäksi on annettu lakihankkeisiin liittyviä lausuntoja (mm. vammaispalvelulaki) ja julkaistu vaikuttamis- ja kehittämisaiheisia asiantuntijapuheenvuoroja ja blogitekstejä. Vaikuttamistyötä tehtiin myös hankkeiden kautta sekä verkostomaisesti.

Osa vaikuttamistyöstä tapahtui Lastensuojelun keskusliiton ja Soste ry:n verkostoissa ja neuvottelukunnissa sekä näiden molempien järjestöjen hallitusjäsenyyksien kautta. Lisäksi säätiö toimi välityömarkkinatoimijoiden verkostossa ja Vammaisfoorumin työllisyysverkostossa. Vamlas jatkoi myös valtakunnallisen Mukana-verkoston toiminnan koordinoimista. Säätiöllä on ollut edustus Helsingin kaupungin vammaisneuvostossa sekä TATU ry:n hallituksessa. Toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja edustivat säätiötä Live-säätiön valtuuskunnassa. Vamlasin edustaja on ollut myös Nuorisolan kattojärjestö Allianssin hallituksessa. Vaikuttamisen foorumina toimi myös Vammaisjärjestöjen nuorisoyhteistyöverkosto VNY.

Säätiö on edellä mainittujen Soste ry:n ja Lastensuojelun keskusliiton ohella jäsen myös FIBS ry:ssä, Vammaistutkimuksen seurassa, Vajaaliikkeisten kunto ry:ssä, Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry:ssä, Valtakunnallinen Lasten ja Nuorten Kuntoutus ry:ssä, Suomen Vuokranantajat ry:ssä sekä työnantajajärjestö Hyvinvointialojen liitossa (EK).

3 Hallitus

Säätiön toimintaa ohjaa laaja-alainen ja asiantunteva hallitus, joka tekee toimivan johdon esitysten pohjalta hallintoon, talouteen, toimintaa ja strategiaan liittyvät päätökset. Hallitus tukee ja ohjeistaa toiminnanjohtajaa operatiivisessa johtamisessa. Sijoitusasiantuntija on antanut suullisen ja kirjallisen raportin säätiön sijoitusten tilanteesta kahdesti vuoden aikana.

Säätiön hallitus kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Kaikki kokoukset olivat etäkokouksia. Hallituksen kokoonpanossa ei tapahtunut muutoksia. Puheenjohtajisto kokoontui tarvittaessa kokousten välillä valmistelemaan hallituksen päätettäväksi tulevia asioita toiminnanjohtajan kanssa. Näitä kokouksia pidettiin neljä.

4 Toimitilat

Säätiö vuokrasi asumispalvelutoimintaa varten tilat Helsingin Lauttasaareissa Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö HOAS:lta. Keskustoimisto sijaitsee vuokratiloissa Helsingin Merihaassa. Toimitiloihin ei kohdistunut tavanomaista suurempia korjaustoimenpiteitä eikä uusia merkittäviä laiteinvestointeja tehty.

5 Henkilöstö ja työhyvinvointi

Säätiön keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2024 oli 27,83. Palkanmaksun piirissä oli vuoden aikana yhteensä 79 työntekijää, joista kolme oli nuoria, säätiön kohderyhmään kuuluvia kesätyöntekijöitä. Säätiön hallinnossa toimivat toiminnanjohtaja, talous- ja hallintopäällikkö sekä osa-aikainen assistentti. Viestinnässä työskenteli yksi työntekijä. Kehittämisen- ja koulutustoiminnassa työskenteli vuoden aikana viisi henkilöä, joista yksi oli osa-aikainen. Asumispalveluissa työskentelee kokoaikaisesti 17 henkilöä ja lisäksi useita kymmeniä keikkalaisia.

Asumispalveluiden ja keskustoimiston työntekijöille järjestettiin vuoden aikana omat työhyvinvointitapahtumat. Toimiston henkilökunnalle järjestettiin kehityskeskustelut keväällä. Työsuojelutoimikunta ja työhyvinvointiryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatiminen aloitettiin johdon ja henkilöstön yhteistyönä.

6 Lahjoitusvarojen käyttö ja apurahatoiminta

Lahjoitusvarat sekä Vamlasin hallinnoimat rahastot ovat mahdollistaneet apurahojen ja stipendien jakamisen sekä vammaisten lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksien parantamisen mm. harrastustoimintaan ja tapahtumiin. Säätiö on tukenut apurahoilla ja stipendeillä myös vammaisten lasten ja nuorten opintoja ja toimintamahdollisuuksia parantavien apuvälineiden hankintaa. Lahjoitusvarojen ja rahastojen avulla on tuettu myös vammaisten nuorten osallistumista kansainväliseen toimintaan avustamalla taloudellisesti esim. ulkomailla suoritettavien opintojen tai kilpailu-, seminaari- ja esiintymismatkojen kuluissa.

Säätiö sai lahjoituksina vuoden 2024 aikana yhteensä 31.204 euroa. Apurahahakemusten perusteella jaettiin 36.268,78 euroa ja muina avustuksina 500 euroa. Apurahoja haettiin yhteensä 127.470 eurolla. Myönnettyjen apurahojen määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden. Lisäksi säätiö jakoi 4.050 euron arvosta stipendejä erityisoppilaitosten opiskelijoille.

7 Tiedot tilikauden olennaisista tapahtumista

Säätiön toimintavuosi oli taloudellisesti edellistä vuotta haastavampi. Hallinnon kustannuksia on saatu pienemmiksi, mutta asumispalvelujen tulos jäi alijäämäiseksi. Hankkeisiin liittyvät omarahoitussuudet (10–23 %) vaikuttavat säätiön talouteen hankkeiden keston ajan lisäten toiminnan tuloksen (suunniteltua) alijäämää. Vuoden aikana säätiö neuvotteli asumispalveluja koskevasta liiketoimintakaupasta. Tällä ei ollut kuitenkaan olennaista vaikutusta vuoden 2024

Vammaisten Lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Haapaniemenkatu 7–9 B, 2.krs
00530 Helsinki
Y-tunnus 0116657-1

TOIMINTAKERTOMUS

31.12.2024

tilikauden talouteen, pois lukien budjetoimattomat kustannukset, joita aiheutui asiaan prosessissa käytetyistä asiantuntijapalveluista.

TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoitettu sähköisesti.

Helsingissä 29. päivänä huhtikuuta 2025

Vammaisten Lasten ja nuorten tukisäätiö sr:n hallitus

Toini Harra
puheenjohtaja

Pia Sundell
varapuheenjohtaja

Leena Airaksinen

Paulus Torkki

Grundström Janet

Elina Ylikoski

Heikki Hurri

Eija Koivuranta

Susanna Lehti

Vammaisten Lasten ja nuorten tukisäätiö sr:n toiminnanjohtaja

Kirsti Kostamo-Kleemola
vs. toiminnanjohtaja